

# Naufragi d'un país

MATEO MADRIDEJOS

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 28.12.07

El Pakistan és un exemple del que es coneix com un Estat fallit, al territori del qual preval una explosiva combinació de poder militar oligàrquic, santuaris terroristes a les seves fronteres, islamisme radical, tensions territorials i antagonisme recalcitrant amb l'Índia, tot plegat presidit per la bomba nuclear. Els experts en terrorisme asseguren que és "el país més perillós del món", en el qual els militars, dirigits pel general Pervez Musharraf, actuen com a aliats imprescindibles de l'estratègia dels EUA a la regió.

L'assassinat de l'exprimera ministra pakistanesa Benazir Bhutto en un atemptat suïcida va ressonar com un ominós tret a Washington i Londres, les capitals més inquietes pel naufragi en què s'enfonsa el seu principal aliat en una regió d'alt valor estratègic. L'intent d'estendre la democràcia per l'univers musulmà torna a ser un malson en un país on, segons les enquestes, Ussama bin Laden és més popular que el general president.

ELS FANÀTICS han aconseguit destruir una delicada operació que hauria comportat el repartiment del poder entre l'exprimera ministra i el general Musharraf després de les legislatives previstes per al 8 de gener, en què es preveia el triomf del Partit del Poble (PPP), l'únic amb una organització de masses, fundat pel seu pare, Zulfikar Ali Bhutto. Però la martiritzada exprimera ministra, a més de concitar la còlera i el menyspreu dels islamistes, per la seva notòria vinculació amb la cultura

occidental, no va estar mai en bona sintonia amb els militars que van penjar el seu pare el 1979 després d'haver-lo destituït mitjançant un cop d'Estat, en un acte de venjança després d'un simulacre de judici.

Encara que el suïcida i els que el van portar al lloc del crim eren sens dubte uns islamistes ben entrenats, que van actuar moguts per l'odi per Occident i la seva encarnació en Benazir Bhutto, resulta lògic que es multipliquin ara les conjetures contradictòries sobre els que van armar i van manipular l'autor del sanguinari atemptat, tenint en compte la confusió política al país. El tribalisme agut i el secessionisme enfosqueixen el panorama d'un mosaic de pobles de difícil per no dir impossible encaix en la nació moderna amb què somiava la dinastia dels Bhutto.

Les Forces Armades, ben equipades pels EUA, constitueixen el poder dominant al país i els serveis secrets, encara que favorables al president Musharraf, estan perillosament dividits en alguns dels seus esglaons per causa de la prèdica islamista. Els partidaris de Bin Laden, tot i la vigilància de la CIA, van ordinar l'organització del moviment guerriller que va combatre i va derrotar els soviètics als anys 80.

L'islamisme moderat està representat per la Lliga Islàmica, de l'exprimer ministre Nawaz Sharif, que va ser deposat el 1999 per un cop d'Estat militar dirigit pel general Musharraf i va tornar recentment al país després d'un exili de set anys. Sharif va acceptar en últim extrem el procés electoral amb l'esperança de convertir-se en la primera força de l'oposició. Van advocar pel boicot els grups nacionalistes de la província del Balutxistan, en permanent conflicte ètnic.

En aquest panorama bigarrat i confús, de violència endèmica i humiliació, alguns uniformats critiquen el president Musharraf no només per la repressió que exerceix contra els militants islamistes des del 2001, després de l'hecatombe de l'11-S i la "guerra global" contra el terror desencadenada pel president George Bush, sinó també per la retirada del suport als combatents contra les forces índies a la frontera del Caixmir, probablement la més inestable del món, en la qual es concentra l'irredemptisme islàmic més recalcitrant.

La utilització de Musharraf per Washington en el combat contra el terrorisme, potser perquè era el més acomodaticí, explica la supervivència en el poder durant vuit anys d'un militar mediocre, obsessionat per protegir-se mitjançant la repressió brutal dels seus adversaris, l'aniquilació del poder judicial i la falsificació del sufragi. El president Bush va avalar els excessos del general colpista per la seva contribució a la lluita contra el terrorisme, però els únics resultats tangibles estan a la vista: el crim, la inestabilitat, la previsible farsa electoral i el sacrifici de Benazir Bhutto. L'últim episodi del descens a l'infern va ser la declaració de l'estat d'excepció, el 3 de novembre, que va implicar l'ensorrament de les institucions democràtiques.

TOTS els escenaris possibles semblen catastròfics, mentre les hosts d'Al-Qaida es reforcen a les zones frontereres. En la situació explosiva hi coincideixen islamistes radicals, descrèdit de les institucions, bomba nuclear i divergències entre clans militars. El dilema plantejat per Musharraf --els militars o els islamistes radicals-- va ser utilitzat per Washington per defensar una estratègia desacreditada i al capdavall inviable, com acaba confirmant l'assassinat de la dona que s'havia

convertit en una peça essencial del dispositiu geoestratègic, però també de la democràcia fingida.

Les eleccions no són una panacea i les institucions i el clima que les fan creïbles per frenar l'extremisme no s'improvisen en uns mesos. El debat als EUA sobre les relacions amb Musharraf, entre la continuïtat i la ruptura, només ha servit per revifar analogies històriques. Al Pentàgon van postular que la caiguda del general pakistanès crearia una situació semblant a la de l'Iran el 1979, quan l'enderrocament del Xa va donar pas a un règim teocràtic i anti-nord-americanà.

L'altra semblança apunta a Algèria i altres països àrabs, però, sobretot, a Egipte, on el president Hosni Mubàrak, convertit en una espècie de faraó que desitja instaurar la seva pròpia dinastia, disfruta del suport dels EUA perquè l'única alternativa està formada per fanàtics islamistes. L'estratègia segueix fundada en el terror que suscita l'avanç alcorànic. Però ningú a Washington o a Brussel·les concep un programa convincent per impulsar les forces socials i polítiques que haurien de competir amb els predicadors del califat.